

## Luke 6:43-49

### PAGKAMAUNONGON

Ang sermon ni Jesus sa patag may tolo ka bahin: ang una mahitungod sa kabulahanan ug kaalaut nga naghagit kanato nga magmaunongon bahala nag unsay sangputan. Bisan pag makapapobre, makapagutom, makapamasulob-on o makapadaut sa atong ngalan. Ang ikaduha bahin sa kaaway nga naghagit kanato sa paghigugma sa kaaway ug pagbalus sa dautan pinaagi og kaayo. Ang ikatolo bahin sa pagkorehir sa uban. Gihagit kita nga kon makakita tag sala sa kinabuhi sa uban tubagon nato kinig kalooy, dili paghukom ug pagkondenar, aron matabangan nato sila sa pagbiya sa sala.

Sa panapus sa sermon ni Jesus nga maoy punting sa atong pamalandong karon gigamit niya ang pagtulon-an isip usa ka pagsulay o pag-testing: Kon himoon nimo ang pagtandi, matinud-anon o maunongon ka ba? Mahimong tanawon nimo ang imong kinabuhi ug itandi kini sa tolo ka pagtulun-an nga gihatag ni Jesus. Isip tinun-an ni Jesus, nagpadulong ba ikaw sa pagkamaunongon kaniya o nagpadulong ba hinoon ikaw sa pagkamaluibon? Busa kining panapus sa sermon ni Jesus usa ka tawag alang sa matag usa kanato nga magmaunongon kita. Ug gihagit kita niya sa pag-test sa duha ka butang sa atong kinabuhi. Ang una nga angayng usisahon ug testingan nato mao ang atong mga pulong. Mitakdo ba ang atong mga pulong sa gitudlo ni Jesus dinhi?

Matud pa sa bersikulo 43-45: “Ang kahoy nga walay sakit dili mamungag walay pulos nga bunga, ni ang masakiton nga kahoy mamungag maayong bunga. Ang tagsatagsa ka kahoy maila sa iyang bunga; dili ka makapupo og igos gikan sa sampinit, ni ubas gikan sa kadyapa. Ang maayong tawo magsultig maayo gikan sa maayong mga butang nga anaa sa iyang kasingkasing; apan ang tawo nga dautan magbuhat og dautan gikan sa mangil-ad nga mga butang nga anaa sa iyang kasingkasing. Kay kon unsa ang anaa sa kasingkasing sa tawo mao usab ang iyang isulti.”

Duha ka butang angayng tan-awon dinhi. 1. Una, ang prensipyo sa sulod ug sa gawas nga nagtudlo kanato nga unsay naa sa imong kasingkasing, ang bahandi, ang tinipigan diha, ang kaabunda – kana maoy mogawas. “Ang tagsatagsa ka kahoy maila sa iyang bunga.” Busa makit-an nimo unsay naa sa kasingkasing sa tawo diha sa ilang binuhatan. Anaay dili maputol nga dugtong sa sulod sa kinabuhi sa tawo ug sa gawas. Ang sulod maoy tinubdan sa gawas ug ang gawas maoy bentana sa gitagoan sa sulod. Mahimo nga magpakaaron-

ingnon kag kadiyot apan sa ngadto-ngadto mogawas ra gyud ang tinuod. Busa dili ka makaingon, 'Nagpuyo ako sa sala, apan wala ra man gyud ni makaapektar sa akong kasingkasing. Ug ang akong kasingkasing mao ra may tagdon sa Dios. Gusto ko ni Jesus. May pagtoo ko busa ok ra.' Sa laing pagkasulti, di ka makaingon 'Kristiyanos man gyud ko sa kasingkasing. Di lang makakita niini ang mga tawo. Total ang naa sa gawas di man gyud ingon niana ka importante.' Apan, mga igsoon, matud pa ni Jesus, ang maayong kahoy mamungag maayong bunga.

2. Ikaduha, ang punting dinhi mao ang atong mga pulong. Matud pa ni Jesus, "Kon unsa ang anaa sa kasingkasing sa tawo mao usab ang iyang isulti." Maayo ba kita nga kahoy o dautan? Maoy test dinhi kon ang atong mga pulong mitakdo ba sa gitudlo ni Kristo diha sa iyang sermon. Sa konkretong pagkasulti, gidawat ug gitudlo ba nato nga kita angay nga magmaunongon ug dili nato igsapayan ang sangputan? Nahigugma ba ta sa kaaway? Nagpakita ba tag kalooy sa napakyas ug nakasala? Kon gihimo ni nato, nan, kita maayo nga kahoy. Gihambin nato sa atong kasingkasing ang gitudlo ni Jesus. Busa naa tay maayong bahandi o kayamanan nga moawas sa mga pulong nga nahulma sa pagtulon-an ni Jesus. Sa laing pagkasulti, gipakita nato nga niining bahina matinud-anon kitang tinun-an.

Mao ra gihapon nga test maaplikar sa uban nga moduol ug motudlo nato. Ang ilang mga pulong nagpalig-on ug nagtudlo ba sa gipadayag ni Jesus sa iyang sermon? Kon may madunggan mo nga nagsangyaw o nagtudlo diha sa tv o radio, testingi ug tan-awa ang ilang mga pulong.

Ang ikaduha nga testingan mao: Ang atong mga aksyon o binuhatan.

Mitakdo ba ang atong mga aksyon sa gitudlo ni Jesus dinhi? Gituman ba nato ang gitudlo ni Jesus? Sa matag bahin sa Sermon sa Patag may gipamulong bahin sa pagsulod sa gingharian sa Dios. Susihon ta kini makadiyot. Sa unang bahin: Kon nag-antus ta tungod sa atong pakig-unong kang Jesus, ibayaw kita ug mabulahan sa gingharian sa Dios ug dili ipanghimaraot. Sa ikaduhang bahin: Kon gihigugma nato ang atong mga kaaway kita mga anak ug mga sumosunod sa gingharian sa Amahan; dili makasasala nga walay ganti. Sa ikatolong bahin: Kon mopakita tag kalooy kanila nga napakyas, makadawat sab tag kalooy dili paghukom ug pagkondenar sa katapusang adlaw.

Ang matag bahin nagpunting sa pagsulod sa gingharian sa Dios. Bueno, sa pagtawag ni Jesus sa katapusan sa iyang mensahe nga kita magmaunongon maoy iyang punto nga ang atong mga binuhatan base sa kinatibuk-an niyang sermon maoy basehan sa way katapusang natong kapalaran. Nangutana si Jesus:

“Nganong nagtawag ka man kanako ‘Ginoo, Ginoo’ ug wala ka motuman sa akong gisugo?” Nagsukad sa usa ka kontradiksyon ang pangutana ni Jesus. Ang pagtawag ni Jesus nga Ginoo nagpasabut nga ikaw misugot ug nagtuman sa sugo. Kay sumala pa ni Jesus ang mga tinun-an angay nga mokat-on ug mosugot sa magtutudlo. Apan may may pipila nga nagtawag ni Jesus nga Ginoo apan wala mosugot kaniya. Tinuod kana sa iyang panahon ug nagpabiling tinuod karon. Ug di gyud masabtan! Kay duna tay gisulti apan lain atong gibuhat. Nagpasabut ta nga si Jesus atong paminawon ug sundon, apan laing mga tingog ang atong gipaminaw ug gisunod. Gipakawala nato si Jesus.

Gitagaan ta ni Jesus og samingay bahin sa duha ka magtutukod. Gitandi kadtong nagtawag ni Jesus og Ginoo ug misugot kaniya ug kadtong igo rang mitawag kaniya apan wala mosugot kaniya. Naghulagway kini sa katapusang paghukom. Usa kini ka pasidaan kanato. “Ang moduol kanako ug mamati sa akong gisulti ug nagtuman niini, ipakita ko kaninyo sa unsa siya mahisama: sama siya sa tawo nga nagtukod og balay: nagkalut siya og lawum ug gipahiluna niya ang sukaranan diha sa ibabaw sa bato. Sa dihang mibaha ang suba ug mihasmag niining balaya, wala kin matay-og kay maayo man nga pagkatukod. Apan ang tawo nga mamati sa akong gisulti ug dili motuman niini mahisama sa usa katawo nga nagtukod og balay diha sa yuta nga wala niya butangig sukaranan; sa dihang mihasmag niini ang baha, napukan kini dayon, ug hingpit ang pagkagun-ob sa maong balay!” Ang usa ka balay maayo pagkatukod. Nagsukad kini sa lawum ug lig-on nga pundasyon. Samtang ang laing balay dili maayo pagkatukod kay walay pundasyon. Unya moabut ang bagyo nga nagdalag daghang ulan ug lawom nga baha. Sa bibliya ang bagyo ug baha naghulagway kasagaran sa paghukom sa Dios. Mohasmag ang baha sa duha ka balay. Ang unang balay mosustenir sa bagyo kay maayo man pagkatukod ug dili matay-og. Nagsukad man sa lig-on nga bato. Ang laing balay mohagsa dayon ug grabe ang iyang pagkaguba.

Ang punto dinhi mao nga ang mga tinun-an nga igo lang motawag ni Jesus nga Ginoo apan wala mosugot kaniya maanod dayon sa bagyo sa katapusang paghukom. Mao kini ang ikaduha nga balay. Ang mga tinun-an nga nagtuman sa mga pulong ni Jesus ug misugot kaniya maoy makalingkawas sa bagyo sa katapusang adlaw. Mao kini ang unang balay.

Ang test mao kini: nagtuman ba kita sa pulong ni Jesus? Ang gipasabot sa pulong mao ang sermon nga gipahayag ni Jesus. Mituman kita sa iyang pulong pinaagi sa pagpuyo sa iyang gitudlo dinhi. Busa ang pangutana mao kini:

Nagmaunongon ka ba bisan pa sa unsay sangputan niini? Gihigugma ba nimo ang imong kaaway? Nagpakita ba kag kalooy niadtong nasayop? Kon gipuy-an nato kining mga pagtulun-an, kini nagpaila nga kita matinud-anon nga mga tinun-an. Kay lawum man ang atong gikalot ug nagtukod man ta sa sukaranan sa pagtulon-an ni Jesus, dili gayud kita matay-og.

Agig pagsumada: Gitawag kita ni Jesus sa pagkamaunongon sa duha ka paagi. Mitakdo ba ang atong mga pulong sa iyang gitudlo dinhi? Mitakdo ba usab ang atong mga buhat sa gitudlo niya dinhi? Kinahanglan gyud tang mousisa sa kaugalingon niining mga paagiha aron kita mas makatubo sa atong pagkamaunongon sa Ginoo.

**+ Emmanuel Cabajar, C.Ss.R. D.D.**  
**Obispo sa Pagadian**